

Пише
Љубодраг
СТОЈАДИНОВИЋ

ПРЕДНОСТ ТУЂЕ ГЛАВЕ

Јако су ми сумњиви мушкарци који на својој особи нацијају слике других даса. Али, добро, свако има свој укус. И начин како да дође до победе. Један од њих је упорно негирање пораза, а и стварности. Беџ је савршен начин за то: носиш главуцу за коју мислиш да мисли уместо тебе.

Прошло је осам година од бомбардовања Србије. Двадесет и четвртог дана марта први “томахаваџи” полетели су са разних страна. Почело је зарањање једне европске државе, а акција се, замислите цинизма, звала “Милосрдни анђеос”.

Тај “анђеос” је свакако долазио из пакла, то се видело истог дана кад је надлетео Србију. Ма како се људи трудили да дефинишу ту трагичну драму, реч је, да се разумемо, о суровом, илегалном насиљу западне војне алијансе, при чему је без милости уништан живот у Србији.

То се не може и не сме заборавити. НАТО је оставио дубоке ожигљке по лицу Србије, и такви се трагови не бришу. Наравно да се мора ићи даље, и да непријатељство не може нити мора бити вечно. Али, заборављено зло може да се врати. Желимо да будемо сигурни да Схефер, у симболичком смислу не личи на Солану. И да мисли озбиљно када Србију види као “фактор стабилности на Балкану”.

Свака прича о фактору личи једна на другу. Србија више не подсећа на тамни вилајет из '99. године. Она више нема амбиције да ратује против читавог света, ма какав он био, него да живи у складу са њим.

Али, не можемо заборавити: погибију Милице Ракић у Батајници, масакр недужних цивила на мосту у Варварину. Рушење стамбеног блока и смрт више десетина цивила у Алексинцу. Скоро идентичан учинак у Сурдулици. Убиство радника РТС!

Затим покољ касетним бомбама на нишкој пијаци. Убијање читавог воза са свим његовим путницима у Грделичкој клисури.

Вишеструко бомбардовање Панчева и Барича, злочине који су за пола сата могли да убија читав Београд. Убиство више десетина Албанаца у избегличкој колони на Космету. Насилно “одлагање” муниције са уранијумом, ударе на снабдевање струјом и водом.

Ништа се не сме заборавити, али овде смо навели само оно што нимало није личило на “војне циљеве”. И није имало везе са било којим режимом и његовим обарањем. Независно што је једна бомба погодила спаваћу собу брачног пара Милошевић–Марковић. Али они у том часу нису спавали на циљу.

У покушају да наведем инвентар злочина и злочинаца, одлучио сам се само за једно име: Весли Кларк. Он је лично наређивао погром цивила “како би опао морал српског становништва”. Ништа није било случајно, сва убиства су циљана. Мала је утеха Србији што Весли Кларк није прошао ни прву селекцију за председника САД. Чак су и тамо били гадљиви на његову мрачну биографију. “Он је зликовац, али њему се неће судити!”

Тако је један амерички новинар писао о свом земљаку, и сам згађен над његовом командантском етиком. Један Кларк, као глава тог механизма, можда

није довољан да се објасни суштина злочина. Али те, 1999. године, она није резултат суманутог оргијања једног психопате, него део система.

Е, сад, свака прича, па и ова – има и своју другу страну. После капитулације под Зебрњакком и повлачења српске војске, у тадашњој војно-политичкој елити је настало славље. Први генерал је изјавио: “Нема сумње, ми смо победили НАТО”.

Еуфорија због победе била је скоро неподношљива. Коване су медаље и одликовања. Свака част војницима и јединицама. Они су све то заиста заслужили. Недужни и без оријентације, нашли су се у зачараном кругу ситне тактике, погрешне стратегије и неправедне историје. Мада су се војсковође највише присиле. Један од њих, који је славно отворио понтонску ћуприју на Великој Морави код Мијатовца (а коју је још у току свечаности одвукла дивља вода) добио је чин генерала армије. Као да је лично, на белој кобили, умарширао у Вашингтон.

Генерал Павковић је предложио Слободана Милошевића за народног хероја. У предлогу стоји и невероватна реченица да је врховни, то јест Милошевић “војсковођа каквог је тешко наћи у новијој историји!” Ако је Павковић желео да се наруга омиљеном шефу, није могао да нађе прикладнију формулацију. Али, “војсковођа каквог је тешко наћи”, ипак је имао више стила од његових сеиза, те није примио орден. Једноставно је прећутао удворички предлог. И исковано одликовање, на коме се није штедело, остало је у музеју глупих предлога, да сачека неког новог хероја.

Е сад, године су пролазиле, ране су зарастале или су изнова позлеђиване. Србија је полако грабила из прошлости и тражила пут ка светлости. Заборавана нема, али од злог памћења се не може преживети. Разуме се да су превредновани резултати рата. Био је то катастрофалан резултат: Силовита агресија, с једне, и војно-политичка елита савршено скројена за поразе. Да није било серије тешких поразу, не би било диктатура којему још некако одолевамо дипломатским оружјем.

Е сад, видите, у неким је главама време стало. Или бетонирано за сва времена. То су већ бункери са устајалим ваздухом. Навикнут на свашта, ипак ме је грдно зачудио један интервју, објављен пре неколико дана, а поводом марта '99. године. Тодашњи генерал, а садашњи пензионер и галамија једне странке тврди: “Ми смо победили НАТО”. На реверу му се јасно види беџ са страначким вођом.

Јако су ми сумњиви мушкарци који на својој особи нацијају слике других даса. Али, добро, свако има свој укус. И начин како да дође до победе. Један од њих је упорно негирање пораза, а и стварности. Беџ је савршен начин за то: носиш главуцу за коју мислиш да мисли уместо тебе. ■

Аутор је коментатор “Политика”